

La llum de la història

A l'arxiu municipal de Palamós, i a efectes estadístics, hi ha l'usuari 27. Aquest número no diu res per si mateix, però correspon al desaparegut investigador local Pere Trjueque, que també era fill predilecte de Palamós. I ahir, a l'església de Santa Eugènia de Vila-romà, l'Associació de Veïns de Sant Joan de Palamós, juntament amb la revista Gavarres, va voler recordar la figura d'aquest químic de formació que va capbussar-se en la història durant més de trenta anys. Amb l'assistència de la seva esposa, Ester, i els seus dos fills, Elena i Carlus, l'acte va permetre posar en relleu la vigència del seu ingent i exhaustiu llegat, amb els seus articles, treballs, llibres i publicacions.

Carme Adroher, arxivera municipal, va destacar: "Vam conèixer un Pere Trjueque perseverant, que es mantenia ferm en la seva manera de fer i de ser, qualitat que complementava amb la de ser sistemàtic, una habilitat també essencial per a la recerca i que amb el treball va donar-li grans resultats, que ara tots podem llegir." Només entre el 2000 i el 2020, Trjueque va fer 1.662 consultes. Aquesta dada, i parcial, ens pot ajudar a entendre el treball que va fer durant més de trenta anys. Durant l'acte, l'historiador Elvis Mallorquí va elogiar, juntament amb el director de la revista Gavarres, Pitu Basart, la seva figura. Mallorquí va fer la conferència El territori de Vila-romà en els segles X-XIII, en què, a partir d'un pergami del 1064, reconstrueix els orígens del terme de Santa Eugènia de Vila-romà. Un document de què, segons va explicar Mallorquí, Trjueque va dir que "capgirava tot allò que havia estat l'entorn de Vila-romà i Vall-llobrega". Basart, per la seva part, va presentar número 42 de la revista Gavarres, en què es publica un article sobre aquesta troballa.

Pere Trjueque, doncs, ha estat l'historiador per excel·lència de Palamós més prolífic del segle XX, entre articles d'investigació, divulgació a la premsa, llibres i una col·lecció que editava. La seva obra és el fruit d'hores i hores de dedicació i d'anys d'exhaustius buidatges d'arxius, a través d'un treball extens, rigorós i sistemàtic. Des que el 1988 va publicar el primer treball monogràfic a la prestigiosa publicació de l'Institut d'Estudis del Baix Empordà, els seus articles es van anar succeint. En format de llibre va ser el 1991 que va presentar el treball El convent dels agustins de Palamós, primer volum de la col·lecció de quaderns El Cau. Des de llavors, els títols són els publicats, alguns per l'Ajuntament de Palamós i d'altres pel mateix autor.

Pere Trjueque va ser autor de desenes de publicacions i llibres mitjançant els quals es van revelar els secrets més ben guardats del passat del municipi. També va expressar una gran inquietud pel present, per la dinàmica del dia a dia. En aquesta línia, cal destacar el seu període com a regidor de l'Ajuntament de Palamós, càrrec que va exercir entre el juny del 1995 i el juny del 1999.

Tot poble té una història. Aquesta és la que ens explica els seus orígens i ens permet resseguir els processos de com s'ha arribat fins al moment present. El treball de Trjueque ens aporta dades fiables per poder reflexionar sobre el nostre passat. Tucídides deia que "la història és un incessant tornar a començar". Charles Darwin reflexionava que "la història es repeteix i aquest és un dels errors de la història". Mentre que Dionís d'Halicarnàs considerava que "la història és una filosofia en exemples". I no podem deixar de banda el desencant d'Aldous Huxley que sentenciava que "potser la més gran lliçó de la història és que ningú no va aprendre les lliçons de la història". A partir d'aquí, tot és a les nostres mans. El llegat de Trjueque és com la llum. Ara ens toca a nosaltres escollir si seguir-la.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 05-02-2023, Pàgina 18

